

בש"פ 6641/14 - ארדום טספאו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6641/14

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

העורר: ארדום טספאו

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו
מיום 3.9.2014 במ"ת 54389-05-14 שניתנה על ידי
כבוד השופטת ד' שריזלי

תאריך הישיבה: כ"ה בתשרי תשע"ה (19.10.14)

בשם העורר: עו"ד בן ציון קבלר

בשם המשיבה: עו"ד אריה פטר

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (השופטת ד' שריזלי) במ"ת 54389-05-14 מיום 3.9.2014 לעצור את העורר עד לתום ההליכים המתנהלים כנגדו.

1.

בשהותם באריתריאה, כמפורט להלן:

על פי האישום הראשון; במהלך חודש ספטמבר 2013 תקף העורר יחד עם אחר אדם בכך שדקר אותו בבטנו באמצעות סכין. המותקף פונה לבית החולים, נותח ואושפז למשך שבועיים ימים. כתוצאה מהדקירה נגרמה למותקף "התנקבות" במעי אשר הצריכה עריכת ניתוח אשר כלל כריתה של חלק מהמעי הגס. בשל מעשיו אלו הואשם העורר בחבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

על פי האישום השני; במהלך חודש מרץ 2014 נטל העורר חלק בקטטה בבר בה השתתפו עשרות אנשים, אשר השליכו בקבוקים אחד לעבר השני. במהלך הקטטה תקפו אלמונים את העורר והוא נחבל. כמו כן, במהלך הקטטה תקף העורר אדם, בכך שהיכה אותו בראשו באמצעות בקבוק בירה ותקף אותו באגרופיו, גם לאחר שנפל על הארץ. בשל מעשיו אלו הואשם העורר בתקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

על פי האישום השלישי; במהלך חודש אפריל 2014 תקפו העורר ואחרים אדם אשר רכב על אופניו בדרך לעבודה, בכך שהיכוהו נמרצות באבנים וגרמו לו לחבלות חמורות בכל חלקי גופו. המותקף הובהל לבית החולים ונזקק לתפרים בראשו ובאוזנו. כמה שבועות לאחר האירוע הגיעו שוטרים לבית העורר במטרה לעוצרו, ובתגובה קפץ העורר מחלון הדירה שבקומה השניה, נפל על הארץ, נחבל קשות ברגליו ונעצר. בשל מעשיו אלו הואשם העורר בחבלה חמורה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(2) לחוק העונשין ובהפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

רקע והליכים קודמים

2.

(השופט ר' בן-יוסף במ"ת 54389-05-14) אשר דן בבקשה ציין בהחלטתו מיום 3.7.2014 כי הצדדים אינם חלוקים באשר לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמת העורר בעבירות שבאישום השני. באשר לאישום הראשון, קבע בית המשפט כי קיימת תשתית ראייתית "כלשהי" להוכחת אשמת העורר, אך כי אין בתשתית זו, ה"מעוררת קשיים", כדי להצדיק לכשעצמה את מעצר העורר. באשר לאישום השלישי, קבע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת האשמה. ראיות אלה מקורן בעדות המתלונן לפיה העורר - עימו יש לו היכרות מוקדמת - תקף אותו באבנים ובתיעוד רפואי המאשר את פרטי התלונה. יחד עם זאת, בית המשפט ציין כי רשויות החקירה נמנעו מלבדוק כדבעי את טענת האליבי שהעלה העורר באמצעות עריכת מחקר תקשורת ובאמצעות תשאול מעסיקו של העורר. בית המשפט ציין עם זאת כי כוחה של טענת האליבי שהעלה העורר - לפיה הוא שהה בעבודה בעת שלכאורה ביצע את המעשים - הוא מוגבל, שכן האירועים שבאישום השלישי בוצעו, על פי הנתען, עובר לשעות העבודה. בית המשפט קבע כי מחדלי חקירה אלו מעיבים על הראיות לכאורה להוכחת האשמה במעשים שבאישום השלישי.

לאור האמור לעיל, נוכח מסקנתו לפיה קיימת עילה למעצר העורר, ובשל מצבו הרפואי של העורר אשר נפצע כתוצאה מאירועי האישום השני והשלישי – קבע בית המשפט כי ראוי להפנות את העורר לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר אשר יבחן את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר.

3. שירות המבחן ערך תסקיר בעניינו של העורר בו העריך כי קיים סיכון בינוני להמשך מעורבות העורר בפעילות אלימה וכי מידת החומרה הצפויה מאלימות זו היא ניכרת. עוד העריך שירות המבחן כי קיים סיכון כי העורר ינסה להימלט מפני החוק. אולם, שירות המבחן ציין כי קשיי העורר במעצר ומגבלותיו הפיזיות נוכח פציעתו מפחיתים סיכונים אלו. שירות המבחן שוחח עם המפקחים אותם הציע העורר והתרשם כי הם אינם מתאימים, בנסיבות העניין, להוות גורמים מצמצמי סיכון עבור העורר ואין ביכולתם לפקח עליו באופן אפקטיבי. בהתאם לבקשת העורר ולהחלטת בית המשפט ערך שירות המבחן מפגש עם מפקחים מוצעים נוספים, זאת בנוכחות מתורגמן לשפה הטיגרית. שירות המבחן התרשם כי גם מפקחים מוצעים אלו אינם מתאימים, בנסיבות העניין, לשמש כמפקחים על העורר והתמיד בהמלצתו שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

לאחר קבלת התסקיר המשלים הגיש העורר בקשה להורות לשירות המבחן לערוך פגישה מחודשת עם המפקחים המוצעים שנבחנו בתסקיר הראשון, הפעם בנוכחות מתורגמן לשפה הטיגרית. בית המשפט (השופט ח' כבוב) דחה בקשה זו וקבע כי לא הוצגו טעמים שיצדיקו סטייה מהנחת המוצא לפיה שירות המבחן לא היה מגיש לבית המשפט תסקיר ללא עריכת תקשורת סבירה וראויה עם המפקחים שבחן.

4. בהחלטתו מושא הערר שלפני ציין בית המשפט המחוזי כי מצב העורר במעצר "קשה ממש", וזאת עקב פציעתו. אולם, בית המשפט קבע כי אל מול קשיים אלו יש להציב את מסוכנותו הניכרת של העורר, הנלמדת מן המעשים המיוחסים לו וכן מתסקיר שירות המבחן בעניינו. לפיכך, ומאחר ששירות המבחן לא המליץ על שחרור העורר בתנאים, הורה בית המשפט על מעצר העורר עד לתום ההליכים. בית המשפט העיר כי בחלוף הזמן ועם התקדמות ההליך יוכל העורר לפנות בבקשה לעיון חוזר בהחלטה זו. מכאן הערר שלפני.

טענות העורר

5. העורר – באמצעות בא כוחו עו"ד בן ציון קבלר – טוען כי תסקיר שירות המבחן נערך באופן בלתי מספק ומצביע, בעיקר, על עריכת המפגש עם המפקחים שנבחנו בתסקיר הראשון שלא בנוכחות מתורגמן לטיגרית ועל ההחלטה שלא לערוך את הראיון בשנית, לאחר שהתקבל התסקיר המשלים, הפעם בנוכחות מתורגמן. לטענת העורר, המפקחים שנבחנו בתסקיר הראשון הם מפקחים ראויים המסוגלים להתמודד עם התפקיד אשר יוטל עליהם. לטענתו, שירות המבחן מצאם בלתי מתאימים לאחר מפגש במהלכו לא הצליחו המפקחים להתבטא, לא הבינו את שנשאלו ולא הבינו את מהותו ומטרתו של המפגש. עוד מפנה העורר לעובדה כי שירות המבחן נמנע מעריכת ראיון עם מעסיקו. לטענת העורר, לאור החולשה הראייתית שבתיק ראויה היה להסתפק בחלופת מעצר "קשיחה פחות", ולהורות על שחרורו. העורר מציין כי שיקול זה בעניין עוצמת הראיות לא נזכר בתסקירו ובהמלצתו של שירות המבחן וטוען כי שגה בית המשפט כאשר לא הביא בחשבון חולשה ראייתית זו עת הורה על מעצרו עד לתום ההליכים. העורר מוסיף ומציין כי המשיבה טרם העבירה את תוצאות מחקרי תקשורת, חרף החלטת בית המשפט המחוזי אשר קבע כי מחדלה לעשות כן מעיב על חומר

הראיות הלכאורי.

העורר מוסיף וטוען כי בית המשפט לא ייחס משקל מספק לפציעתו. העורר מדווח כי הוא מצוי במצב רפואי קשה וכי חרף פניותיו ופניות האחרים על כליאתו הוא נתון באגף רגיל ומבודד ומתקשה מאוד בפעולות היום-יום. העורר טוען כי הותרתו במעצר במצב דברים זה הינה בלתי מידתית ומוסיף כי מצבו הרפואי מפחית באופן ניכר ממסוכנותו הלכאורית.

טענות המשיבה

6. המשיבה – באמצעות בא כוחה עו"ד אריה פטר – סמכה ידה בדיון לפני על החלטת בית המשפט המחוזי. המשיבה מזכירה כי העורר אינו חולק על קיומה של תשתית לכאורית להוכחת אשמתו במעשים שבאישום השני. לפיכך, לטענתה, אף בהתעלם מן הקשיים עליהם הצביע בית המשפט המחוזי – קיימת תשתית ראייתית לכאורית מספיקה בעניינו. עוד טוענת המשיבה כי אין באי עריכתם של מחקרי התקשורת והראיון עם מעסיקו של העורר כדי להפחית מעוצמת הראיות לכאורה להוכחת העבירות שבאישום השלישי. המשיבה מסבירה כי האירועים מושא האישום השלישי בוצעו עובר לשעות עבודתו של העורר וכי העורר אחז בשני מכשירים סלולאריים, כך שניתן להניח כי גביית ראיות אלה לא תועיל לו. כן סומכת ידה המשיבה על החלטת בית המשפט המחוזי מיום 24.8.2014 לפיה לא הוכח ששירות המבחן לא ערך תקשורת סבירה עם המפקחים המוצעים טרם הגיש את תסקירו הראשון, ודוחה את טענות העורר בעניין הפגם שבאי עריכת הראיון בנוכחות מתורגמן. המשיבה מוסיפה וטוענת כי הפרטים הרבים אשר מסר שירות המבחן אודות מפקחים אלו מגלים כי אכן נערך עימם ראיון מספק. המשיבה סבורה כי אין כל פגם באי תשאולו של מעסיקו של העורר על ידי שירות המבחן, וטוענת כי לו רצה העורר להביא לפני בית המשפט את עמדת המעסיק, היה עליו לזמנו לעדות.

אי הבאת העורר לדיון

7. יחידת הליווי נחשון של שירות בתי הסוהר לא הביאה את העורר לדיון שנערך לפני, ותחתיו הובא לדיון אדם אחר, זאת בשל תקלה שנפלה בעבודת שירות בתי הסוהר. בהסכמת בא כוח העורר נערך הדיון שלא בנוכחות העורר. בהתאם להחלטת מיום הדיון הגיש שירות בתי הסוהר הודעת עדכון, בה הסביר כי מקור התקלה בשגגה שנפלה בעבודתו של רשם במשרדו של קצין הזמנות לבתי המשפט. יש להביע מורת רוח מתקלה כפולה וחמורה זו, המתבטאת באי הבאת העורר לדיון בעניינו מחד ובהבאת מי שאינו העורר לדיון שאינו נוגע אליו מאידך. אני תקווה כי תקלות דומות לא תישננה.

דיון והכרעה

8. נקודת המוצא לדיון בערר היא החלטת בית המשפט המחוזי מיום 3.7.2014, עליה לא חלק העורר, לפיה קיימות ראיות לכאורה להוכחת האשמה וכן קיימת עילה למעצרו של העורר. כן עומדת לפני החלטת בית המשפט לפיה עוצמתה של התשתית הראייתית הלכאורית אינה ניכרת, ועל כן ראוי לבחון את האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר. אכן, כפי שציין בית המשפט המחוזי, קיים יחס הפוך בין עוצמתו של חומר הראיות הלכאורי לבין מידת נכונותו של בית המשפט להורות על שחרור העורר לחלופת

מעצר [ראו, למשל: בש"פ 6695/14 גריב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (12.10.2014) (להלן: עניין גריב); בש"פ 3484/14 מדינת ישראל נ' חיימוב, פסקה 23 (22.5.2014); בש"פ 8311/13 אברמוב נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (19.12.2013)]. לפיכך, החולשות המסוימות שנמצאו בחומר הראיות הלכאורי אכן הצדיקו הפניה של העורר לשירות המבחן לשם בחינת אפשרות שחרורו לחלופת מעצר.

9. בחינת תסקירי שירות המבחן שנערכו בעניינו של העורר מגלה כי לא נפלה שגגה בהחלטת בית המשפט המחוזי שלא לשחררו, בשלב זה, לחלופת מעצר. נכון הוא, המלצת שירות המבחן היא בגדר המלצה בלבד, ואין בה כדי להחליף את שיקול הדעת המוקנה לבית המשפט. כמו כן, חרף הכלל המושרש על פיו בית המשפט ייטה לאמץ את המלצת שירות המבחן, בעיקר כאשר המלצתו היא שלילית, אלא בהתקיים טעמים כבדי משקל [ראו, למשל: בש"פ 6772/14 מדינת ישראל נ' דסוקי, פסקה 9 (13.10.2014)], צודק העורר בטענתו לפיה בית המשפט נדרש לשיקול שיקולים נוספים אשר מקומם אינו מצוי בתסקיר, לרבות שיקולים שעניינם עוצמתו של חומר הראיות הלכאורי. ואולם, במקרה דנן העריך שירות המבחן, וזו נקודת המוצא לדיונו, כי נשקף מן העורר סיכון ברמה בינונית למעורבות בהתנהלות אלימה בעלת חומרה גבוהה, וכי קיים סיכון להימלטות מפני החוק. מדובר בשיקול כבד משקל, המחייב זהירות רבה בבחינתה של חלופת מעצר ובקביעת התנאים וההגבלות המתאימים [עניין גריב, פסקה 8]. על רקע מסוכנות זו העריך שירות המבחן כי המפקחים אשר הוצעו על ידי העורר אינם מתאימים כדי להוות גורמים מפחיתי סיכון. באשר למפקחים שבתסקיר השני, הערכת שירות המבחן נסמכה על שיחה עם אותם המפקחים אשר נערכה בנוכחות מתורגמן, ולא מצאתי כל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי להסתמך עליה. באשר למפקחים שבתסקיר הראשון, המלצת שירות המבחן בעניינם מגלה כי הופקו מן הראיון שנערך עימם נתונים רבים, המעידים על עריכת ראיון מקיף וממצה. כך, בין היתר, דיווח שירות המבחן על גילם של המפקחים המוצעים, מצבם המשפחתי, מקום מגוריהם, מקום עבודתם, היכרותם עם העורר, ידיעותיהם אודות הרקע של העורר ושל הסכסוך במסגרתו בוצעו לכאורה העבירות, תפיסתם את מצבו של העורר וגישתם כלפי עבודת הפיקוח. מסכים אני עם בית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 24.8.2014 לפיה לא הוצגו ראיות המוכיחות כי דיווח מפורט זה לא ניתן על סמך ראיון נאות שנערך עם המפקחים המוצעים.

10. יחד עם זאת, סבורני כי פרק הזמן שחלף מאז נערך תסקירו הראשון של שירות המבחן בעניינו של העורר בראשית חודש אוגוסט 2014, בצירוף פציעתו ודיווחי בא כוחו אודות קשייו במעצר, מצדיקים, בשלב זה, עריכת תסקיר נוסף בעניינו של העורר. בתסקיר זה תיבחנה בשנית התאמתם של המפקחים אשר הוצעו על ידי העורר בתסקיר הראשון, הפעם תוך הסתייעות במתורגמן לשפה הטיגרית. הצורך בעריכת תסקיר נוסף מתחזק גם לנוכח הימנעות רשויות החקירה מבחינת טענות האליבי שהעלה העורר בנוגע לעבירות המיוחסות לו באישום השלישי. סבורני כי בחלוף כשלושה וחצי חודשים מאז כינה בית המשפט המחוזי הימנעות זו בשם "מחדל חקירה" וקבע כי יש בה כדי "להעיב על הראיות לכאורה", המשך הימנעות רשויות החקירה מעריכת מחקר תקשורת מתאים ותשאול מעסיקו של העורר מביאים להחלשה נוספת מסוימת בחומר הראיות, באופן המצדיק בחינה מחודשת של האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

11. בשולי הדברים, אך לא למעלה מן הצורך, שירות בתי הסוהר מתבקש לעשות מאמץ על מנת לשכן את העורר בתנאי מעצר ההולמים את מצבו הרפואי, בכפוף, כמובן, לשיקול דעתם של גורמי הרפואה בשירות. בנוסף, הגורמים המתאימים בשירות מתבקשים לתת דעתם לאמור בפסקה 7 להחלטתי זו.

12. סוף דבר - הערר נדחה, בכפוף לאמור בסעיף 10 שלעיל.

ניתנה היום, כ"ז בתשרי התשע"ה (21.10.2014).

ש ו פ ט